

ר' בחינה 1237/10
ר' בחינה 1238/10
ר' בחינה 1240/10

הוועדה לבחינת צווי גירוש

בפני הוועדה: סא"ל נתנאל בנישו - יו"ר הוועדה

המיועדים לגירוש: אחמד, מוס' זרכון ירדני: _____
אבו זוויד, מוס' אסיר: _____
זידאת, מוס' אסיר: _____
(באמצעות בייכ עוויד ג'ואד בולוס ועוויד אחמד ספיקה)

נגד

המשיב: מפקד כוחות צה"ל באי"ש (באמצעות בייכ רס"ן ראני טאמר)

תאריך השיבוח: 12 במאי 2011, ח' באייר התשע"א.

החלטה

סא"ל נ' בנישו - יו"ר הוועדה:

כללי

השאלה העומדת לפתחנו בתחלטה זו נוגעת להמשך החזקתם במשמורת של שלושה מיועדים לגירוש.

השלושה, כולם תושבי ירדן בעבר, מוחזקים במשמורת מזה מספר שנים, מכוח צווי גירוש שנחתמו על ידי מפקד האזור. בעניינם, אף התקיימו שורה של דיונים בהתאם להוראות פרק ט' סימן ג' לצו בדבר הוראות הביטחון [נוסח משולב], התשי"ע - 2009.

עד כה התנהל עניינם כאשר בא כוחם הסכים להמשך החזקתם במשמורת. במקביל, עירער בא כוחם של המיועדים לגירוש נגד צווי הגירוש שהוגשו נגדם, אך גם בעניין זה, לאור בקשת הצדדים, לא התקבלה החלטה לגופו של עניין.

במהלך הדיונים חזרו הצדדים והודיעו כי בכוונתם למצות הליכים חלופיים על מנת להסדיר את עניינם של המיועדים לגירוש ואת עניינם של חמישה מחבריהם הנמצאים בסיטואציה דומה, מבלי שיהיה צורך לקבל החלטה מהותית בדבר תוקפם של צווי הגירוש.

ואכן, לאחרונה מוצו המגעים בין הצדדים בנוגע למספר מיועדים לגירוש. כך בתאריך 17.4.11, הסכימו הצדדים על שחרורם של שניים מהמיועדים לגירוש בתנאים מגבילים (ראה ו' בחינה 1242/10 ו-1243/10). עוד עתרו הצדדים למתן החלטת בערעור הסנגוריה נגד תוקפו של צו הגירוש בענינו של מיועד לגירוש נוסף (ו' בחינה 1239/10).

ענה מבקשים הצדדים כי יתקיים דיון בשאלת המשך החזקתם במשמורת של שלושת המיועדים לגירוש דן.

טענות הצדדים

טענתו של הסנגור הינו, בתמצית, כי לנוכח משך שלילת חרותם באסמכתאות חוקיות שונות ולאור העדר יכולת מעשית של הרשויות לממש את צו הגירוש, הגיעה העת להורות על שחרור המיועדים לגירוש בתנאים שיבטיחו את התייבותם להמשך הליכים במידת הצורך. בא כוח המיועדים לגירוש אף מצוין כי ככל שרקשתו ותקבל, אינו עומד על הערעורים נגד צווי הגירוש ובלבד שתשמר זכותו להגישם מחדש במידת ויעלה נושא הגירוש פעם נוספת על פסים מעשיים.

מנגד, טוען נציג המפקד הצבאי כי על אף הנסיבות שפורטו על ידי הסנגוריה, קיימת עדיין הצדקה ביטחונית להמשך החזקתם במשמורת של המיועדים לגירוש. בעניין זה, ביקשני נציג המפקד הצבאי לעיין במידע מודיעיני חסוי, אשר יש בו, לטעמו, לתמוך בטענה כי שחרור המיועדים לגירוש עלול לסכן את ביטחון האזור. עם זאת, לא חלק נציג המפקד הצבאי על דברי בא כוח המיועדים לגירוש, לפיהם, בשלב זה, כל ניסיונות הרשויות להביא לחסכמה ירדנית להתיר את חזרתם של המיועדים לגירוש לא צלחו.

יצוין עוד כי, לנוכח טענות הצדדים, עינתי כמעמד צד אחד במידע המודיעיני הרלוונטי לשאלת המשך משמורתם של המיועדים לגירוש.

תשתית עובדתית רלוונטית

בטרם נבוא לידי החלטת, מן הראוי לעמוד על נסיבותיהם של כל אחד מהמיועדים לגירוש:

א. המיועד לגירוש אחמד, יליד 1978, נכנס לאזור בשנת 2000 באמצעות דרכון ירדני ורישיון ביקור אשר פג תוקפו ביום 30.12.2000. ביום 20.7.06 נעצר והוגש נגדו כתב אישום בגין עבירות ביטחוניות שונות וכן עבירה של הפרת הוראות בדבר סגירת שטח. הוא נשפט ל-11 חודשי מאסר לריצוי בפועל. ביום 28.5.07 הוצא נגדו צו הגירוש הנוכחי ומכוחו הוא נתון במשמורת עד עתה. לדברי בא כוחו, הוא מתגורר עם משפחתו המורחבת בכפר סילוואד. בשנת 2005 נישא לבת הכפר ובתחילת שנת 2006 נולדה לו בת.

ב. המיועד לגירוש אבו זייד, יליד 1978, נכנס לאזור בשנת 1999 באמצעות דרכון ירדני ורישיון ביקור אשר פג תוקפו באפריל 2000. ביום 16.6.03 נעצר והוגש נגדו כתב אישום בגין עבירות ביטחוניות שונות. הוא נשפט ל-68 חודשי מאסר בפועל. ביום

13.11.08 הוצא נגדו צו הגירוש הנכחי ומכוחו הוא נתון במשמורת. לדברי בא כוחו, כל משפחתו המורחבת מתגוררת בכפר בני נעים.

ג. המיועד לגירוש זידאת, יליד 1986, נכנס לאזור בשנת 1996 באמצעות דרכון ירדני זרישיון ביקור אשר פג תוקפו בנובמבר 1996. ביום 20.6.08 נעצר "לאור היותו שוהה בלתי חוקי באזור וקיומו של חומר ביטחוני שלילי בעניינו" (כהגדרת נציג הספקד הצבאי בטעונו בערעור נגד חוקיות הצו). ביום 24.6.08 הוצא נגדו צו הגירוש הנכחי ומכוחו הוא נתון במשמורת. לדברי בא כוחו, כל משפחתו המורחבת מתגוררת בכפר בני נעים.

אין מחלוקת בין הצדדים כי למרות מאמצים שהושקעו בעניין, עד כה לא ניתן היה לממש את צווי הגירוש הנ"ל, אשר כאמור, הוצאו לפני זמן ממושך. יש להדגיש ענין נוסף על הצדדים שחוסר היכולת לממש את הצווים אינו נובע מאי שיתוף פעולה מצד המיועדים לגירוש.

בנסיבות אלה השאלה היחידה שנתרה במחלוקת בין הצדדים ונדרשת להכרעה נוגעת למידת הסיכון הביטחוני הטמון בשחרור המיועדים לגירוש.

הסיכון הביטחוני

סעיף 308 (ג) לצו בדבר הוראות ביטחון (נסח משולב), התשי"ע - 2009, מאפשר את שחרורו של מוחזק במשמורת אם משוכנעת הוועדה כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת ובלבד שלא תורה כאמור אם "יש כשחזורו של המוחזק של המשמורת כדי לסכן את ביטחון האזור, את שלום הציבור או את בריאותו". כן מוסמכת הוועדה בגדרי בסעיף 308 (ד) להורות על שחרור של מוחזק במשמורת בתום פרק זמן שיקבע אם שוכנעה כי הרחקתו של המוחזק במשמורת נמנעת בלא הצדק טביר. גם בעניין זה מתנה הסעיף את השחרור בהעדר סיכון לביטחון האזור.

ההוראות האמורות מעוררות את השאלה מהי מידת הסיכון הנדרשה על מנת למנוע שחרורו של מיועדי לגירוש בעניין. שאלה זו מתחלקת לשניים. השאלה הראשונה עניינה מהות הסיכון. השאלה השנייה נוגעת למידת ההוכחה של סיכון זה.

מבלי להרחיב יותר על המידת נראה לומר כי הסיכון המדובר אינו נדרש להיות ברמה גבוהה ביותר, דוגמת זה הנדרש במעצר מנהלי ראשית, מלשון הצו אפשר ללמוד על ההבחנה המתבקשת בין שני ההליכים באשר למהות הסיכון. בעוד בנוגע למעצר מנהלי נדרשים להתקיים "טעמי ביטחוניים החלטיים" (סעיף 285(א) לצו), די בעניינו ב"סיכון לביטחון האזור" או בסיכון לשלום הציבור בלבד. לשון המחוקק מלמדת, על כן, כי די יהיה בחשש לפגיעה באחד האינטרסים האמורים על מנת למנוע שחרור משמורת, כאשר אין ספק כי האינטרס של שלום הציבור נופל בחומרתו מזה הביטחוני. שנית, הרציונלים העומדים מאחורי החזקה במשמורת, קרי הסלת פיקוח הדוק על מי שלדעת הרשות המנהלית אין לו זכות לשחות באזור, מביאים למסקנה כי אין צורך בסיכון חמור במיוחד על מנת להצדיק המשך החזקה במשמורת של מיועדי לגירוש. ואכן, על רקע הרציונל האמור ועל רקע לשונו וזכרון של הצו, קבענו כי בשונה מוזמקובל בדיני המעצרים, ובכלל זה במעצר מנהלי, האשר דנים אנו בעניינו של אדם אשר תלוי ועומד נגדו צו גירוש, המשמורת היא הכלל והשחרור הוא החריג. כך קבענו בעניין אבני עישה:

"הנה כי כן, כאשר אינה מתקיימת אחת העילות המיוחדות לשחרור ברירת המחלף הינה המשך החזקה במשמורת.

לטעמי, הגיון רב בקביעה זו. בקצרה יאמר כי "ההסתגנות" לאזור או השהייה בו שלא כדין משמיטים את הקרקע תחת כל טענה לזכות לשהות באזור. זאת ועוד, מוסמכת הרשות לנקוט בצעדים על מנת להבטיח את מימוש החקתו של המסתגן לאזור. על רקע זה, משהוצא צו גירוש, קיימת הצדקה להחזקת המיועד לגירוש מאחורי סודג ובריח לבל יפגוע את הודאת ההחזקה" (וי בחינה 1495/10 מפקד כוחות צה"ל באיו"ש נ' אבו עישה).

אשר על כן, גם מסיבת זו נראה כי אין צורך להורח סיכון ברמה גבוהה על מנת להצדיק את המשך החזקתו במשמורת של מיוחד לגירוש.

גם מהפן הראיתי מתבקשת המסקנה כי, על אף שעסקינן בשלילת חרות, אין לשנות בעניינינו מהנטל הראיתי הנדרש בעניינים מנהלים אחרים. על כן, נדרשת ראייה מנהלית טובה לכך ששחרור המיועד לגירוש עלול לסכן את ביטחון האזור ואין לחייב את הרשות לעמוד במבחן ה"יודאות הקרובה" אשר התקבע בסוגיות שונות הקשורות לשלילת חירות ראמצעים מנהליים (באשר למהותן של ראיות מנהליות ראה לדוגמה בג"ץ 159/84 שאהין נ' מפקד כוחות צה"ל באזח"ע, פ"ד לט"ו) 309 וכן ע"ב 2/84, 3 ניימן נ' יו"ד ועדת הבחירות לכנסת ה-11, פ"ד לט"ו) 225. בנושא הודאות הקרובה ראה לדוגמה סיכום הפסיקה בו. ערעורים 1/07 משבאום נ' מפקד כוחות צה"ל באזור, החלטות בתי המשפט הצבאיים לעניינים מנהליים באיו"ש כרך ב', 235.

עם זאת, על הראיות להצביע על סיכון ממשי ומבוסס כדבעי, ולא יהיה די בסיכון ערטילאי בלבד.

לא זו אף זו, כי על בימ"ש לשקלל בהחלטתו אר כלל הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים, הן אלה הקשורים להבטחת זכויותיו של הפרט והן אלה הנובעים משיקולי ביטחון.

מן הכלל אל הפרט

בהתאם לעקרונות האמורים, בונתי את המידע המודיעיני עליו מבקש נציג המפקד הצבאי להשתית את הצורך בהמשך המשמורת.

עם תום בחינת הדברים, הגעתי למסקנה כי המידע מצבמ אומנם על סיכון ביטחוני אותו הציבו המיועדים לגירוש לביטחון האזור בעבר. עם זאת, נראה כי כיום, בחלוף שנות מאסר ומשמורת לא מעטות, פחתה עוצמתו של הסיכון באופן משמעותי.

במקביל, עומדות הנסיבות שפורטו לעיל, בראשן משך המשמורת והעובדה כי אין בשלב זה כל ערובו לפימוש הצו בטווח הזמן הנראה לעין.

בנסיבות אלה, לא שוכנעתי כי די בסיכון הביטחוני המסוים העלול להיווצר כתוצאה משחרור המיועדים לגירוש על מנת למנוע את שחרורם. בעניין זה יש לזכור כי ניתן להציב תנאי שחרור אשר יספקו אפשרויות פיקוח מסוימות על המיועדים לגירוש אף פתוחה הדרך בפני רשויות

וזביטחון לפנות בבקשה לעיון חוזר בהחלטת השחרור ככל שתגבר עוצמת הסיכון הטמונה בשחרורם.

כלל השיקולים האמורים מהווים טעמים מיוחדים המטים את הכף לצד השחרור ואף עילה להורות על שחרור בהעדר אפשרות למימוש הצו.

לנוכח האמור, הגעתי למסקנה כי יש להורות על שחרור המשיבים ממשמורת, תוך הצבת תנאים שיבטיחו פיקוח ביטחוני מינימאלי על צעדיהם, וכך את התייצבותם להליכים עתידיים ובכלל זה הליכי גירוש אם אלה ימצאו כמעשיים.

המיועדים לגירוש יוכלו להשתחרר, על כן, אם יעמדו כל אחד מהם בתנאים הבאים:

א. הפקדת 30,000 ₪.

ב. השחרור מוגבל לתחומי כפריהם של המיועדים לגירוש (המיועד לגירוש מסי' 1 מהכפר סילוואד, המיועד לגירוש מסי' 2 ו-3 מהכפר בני נעים) ללא היתר מפורש של המפקד הצבאי.

ג. התייצבות חד חודשית ביום הראשון של כל חודש במתי"ק הקרוב למקום מגוריהם.

ד. התייצבות לכל הליך שייקבע על ידי ועדה זו. לצורך כך יראה זימון שיועבר לבא כוחם לזימון כדיון.

מובהר בזאת כי אם לא יעמדו המיועדים לגירוש באחד מהתנאים הנ"ל ישארו או יוחזרו למשמורת לפי העניין.

ניתנה היום, 17 במאי 2011, י"ג באייר התשע"א, בלשכה. מזכירות ביהמ"ש תעביר העתק ההחלטה לצודים.

יו"ר הוועדה

רמ"שית: